

LAND OCH LÄROPLANSGRUNDERNA

Läroämnets uppdrag

Otavas nya läromedelsserie Land stöder eleverna i att skapa sig en världsbild och hjälper dem att följa med aktuella händelser i sin närmiljö och i världen. Eleverna får fördjupa sig i olika tema eftersom geografi är ett tvärvetenskapligt läroämne, där man undersöker jordklotet och dess områden, naturen, mänsklig verksamhet och olika kulturer. I geografiundervisningen beaktas naturvetenskapliga, humanvetenskapliga och samhällsvetenskapliga perspektiv. Läromedlet Land är informativt och innehåller många belysande kartor. Det inspirerar eleverna till att ta initiativ och till att ta del av geografisk forskning där sådant som eleverna redan lärt sig tas i beaktande och ny kunskap införlivas.

Mångsidig kompetens

I den nya läroplanen betyder mångsidig kompetens, en helhet som består av kunskaper och färdigheter, värderingar, attityder och vilja. Det avgörande är alltså inte bara kunskap, utan också värderingar, inställning och viljan att agera.

Grunden till kunskap är **förmåga att tänka och lära sig (K1)**. Land uppmuntrar eleverna till att gestalta och undersöka sin närmiljö och att iaktta vardagslivet ur geografisk synvinkel. Förståelse för och analys av geografiska orsakssamband och miljöförändringar motiverar eleverna att agera ansvarsfullt i sin egen vardag. Läromedelsserien erbjuder konkreta upplevelser i olika lärmiljöer, där eleverna gör observationer och undersöker.

I mångsidig kompetens ingår också **kulturell och kommunikativ kompetens (K2)** som hjälper eleven att fungera i en mångkulturell värld. Ämnet geografi är en syntes mellan naturvetenskap och humanism där världens brokiga mångfald lyfts fram och de faktorer som inverkar på de här fenomenen tas upp. Läromedelsserien hjälper eleverna att vidga sina vyer och bereder dem förståelse för andra seder och kulturer, vilket i sin tur ger dem förmågan att objektivt delta i samhällsdebatter och beslutsfattande. Mångsidiga arbetssätt och uppgifter, som det finns exempel på i läromedlet, utvecklar eleven interaktivt.

För att klara sig i livet och i vardagen förutsätts **vardagskompetens (K3)**. Geografi är ett ämne som ökar elevernas förståelse för omvärlden och ger dem verktyg att hantera sin vardag och förändringar i den, allt detta behövs för utvecklingen av en hållbar livsstil.

Kompetens i **multilitteracitet (K4)** bidrar till att hos eleverna utveckla ett kritiskt tänkande och studiekompetens, alltså lära sig att lära. I den kompetensen ingår etisk och estetisk läskunnighet. Det är viktigt att eleverna får möjlighet att träna sin mångsidiga läskunnighet både i traditionella lärmiljöer och i multimediala lärmiljöer där man använder digitala verktyg på många olika sätt. **Digital kompetens (K5)** är en viktig medborgarfärdighet, både i sig och som en del av multilitteraciteten. I läromedelsserien får eleverna möjligheter läsa texter, bilder och diagram. Eleverna får också lära sig tolka, producera och kritiskt värdera källor på nätet och i andra kontexter. Eleverna får handledning i hur man använder digitala verktyg på ett ansvarsfullt, ergonomiskt och tryggt sätt. Land stöder eleven i att leta fram information på nätet. Det finns många forsknings- och aktiverande uppgifter i serien.

Läromedelsserien Land ger eleverna **arbetslivskompetens** och insikter i **entreprenörskap (K6)**. Eleverna får träning i sakligt uppförande och samarbetsförmåga som behövs i arbetslivet. Eleverna ska uppmuntras att vara uthålliga och slutföra sitt arbete samt att värdesätta arbetet och resultatet av det.

Land stöder elevernas **förmåga att delta, påverka och bidra till en hållbar framtid (K7)**. Arbetssätten ger eleverna kunskaper och erfarenheter av olika sätt att delta och påverka i medborgarsamhället. De lär sig förstå betydelsen av sina val, levnadssätt och handlingar för sitt eget liv, för näromgivningen, samhället och naturen så att de kan bidra till en hållbar framtid..

Mål för undervisningen i geografi i årskurs 7–9

Läromedelsserien Land stöder eleven att skapa strukturerad **geografisk kunskap och förståelse (M1–M4)** och vägleder eleven att undersöka natur- och kulturgeografiska fenomen i världen tack vare texthelheter, bilder och med hjälp av kartografisk information. Eleven uppmuntras att förstå olika kulturer, näringsgrenar och människors liv. Uppgifterna i läromedlet ger också eleven möjlighet att reflektera över samspelet mellan människan och naturen samt att förstå betydelsen av en hållbar användning av naturresurser.

Geografiska färdigheter (M5–M11) vägleder eleven att utveckla sin förmåga att tänka geografiskt och att ställa geografiska frågor. Läromedlet hjälper eleven att fördjupa sina geomediala färdigheter med hjälp av kartor, positionsbestämning, statistik, diagram, ritningar, fotografier, texter och handleder eleven att träna de geomediala färdigheterna i vardagen. Eleven lär sig också att läsa, tolka och sammanställa kartor och andra modeller över geografiska fenomen. Eleven får möjlighet att utveckla sin rumsuppfattning och förståelse för symboler, proportioner, riktningar och avstånd. Eleven får utveckla sin förmåga att kommunicera och arbeta i grupp, att argumentera och tydligt presentera geografiska data. Eleven får lära sig att värna om naturen, den byggda miljön och mångfalden i dem och det stärker elevens förmåga att delta och påverka.

Geografiseriens **attityder och värderingar (M12–M13)** stöder eleven att växa till en aktiv och ansvarsfull medborgare som tillägnar sig en hållbar livsstil. Eleven lär sig att värdesätta sin regionala identitet samt naturens, människans och kulturernas mångfald och att respektera mänskliga rättigheter överallt i världen.

Mål för lärmiljöer och arbetssätt i geografi i årskurs 7–9

Med tanke på målen för undervisningen i geografi är det centralt att använda mångsidiga lärmiljöer både i och utanför skolan. Fältarbete, exkursioner i naturen och den byggda miljön samt användning av digitala lärmiljöer och geodata är en väsentlig del av

geografiundervisningen. Ett forskningsorienterat arbetssätt stödjer eleven att utveckla sitt geografiska tänkande och sina problemlösnings- och undersökningsfärdigheter och främjar gemensamt och interaktivt arbete. Tack vare läromedelsserien i geografi kan eleven följa med aktuella händelser och fenomen i närmiljön och på andra håll i världen. Arbetssätten väljs med hänsyn till den värld eleverna lever i, internationalism och samarbete med aktörer utanför skolan. I undervisningen ska eleverna ges tid för eftertanke, kreativitet och aktivitet.

Handledning, differentiering och stöd i geografi i årskurs 7–9

När det gäller stöd är det med tanke på målen i geografi viktigt att upptäcka om eleverna har svårigheter med att göra spatiala bedömningar och i synnerhet med att läsa och tolka kartor. Tack vare differentiering minskar behovet av stödundervisning. Differentiering kan genomföras i undersökningsuppgifter, där eleverna kan ha olika roller och i övningar där det är möjligt att avancera individuellt till olika nivåer av tänkande. Geografiserien erbjuder uppgifter på olika nivåer, som lämpar sig för elever med olika baskunskaper. I lärarhandledningen finns instruktioner för hur läraren kan använda materialet.

Bedömning av elevens lärande i geografi i årskurs 7–9

Den nya geografiserien erbjuder mångsidiga instrument som hjälper vid bedömningen. Det blir lätt för läraren att följa med, ge uppmuntrande och konstruktiv respons i studierna i geografi.

Temahelheter enligt årskurs i geografiserien Land

Land – Livets planet (årskurs 7)

1. Planeten som forskningsobjekt
2. Planeten jorden
3. Den blå planeten
4. Planeten förändras
5. Skogarnas och öknarnas planet
6. Stenplanet
7. Den bebodda planeten
8. Människan förändrar planeten
9. Geografens planet

Land – Världen vårt hem (årskurs 8)

0. Land – Livets planet (repetition)
1. Världen i framtiden
2. Världen och den växande befolkningen
3. Världens kulturer och konflikter
4. Världens naturresurser
5. Världen och jordbruket
6. Näringar i världen
7. Den orättvisa världen
8. Världen vi konsumerar
9. Forskarens värld

Land – Finland i världen (årskurs 9)

0. Land – Världen vårt hem (repetition)
1. Finland på kartan
2. Finlands urgamla berggrund
3. Finland – Format av istiden
4. Finland – De tusen sjöarnas land
5. Finlands skogar
6. Klimatet i Finland
7. Det byggda Finland
8. Finland behöver energi
9. Bosättning i Finland
10. Skydda Finland
11. Det mångkulturella Finland
12. Finland och den hållbara utvecklingen
13. Finland – En del av Europa
14. Regionforskarens Finland